

Til Sosialistarnar

Ofta verður tosað um tann ruðuleika, ið ræður á vinstravonginum í føroyskum politikki. Vit hava Javnaðarflokkinn, Tjóðveldisflokkinn og kommunistaflokkinn. Eisini finnst aðrar rørsur sum t.d. maobørnini. Hesi børn stríðast av øllum alvi fyri at seta á stovn eitt socialistiskt samfelag í Føroyum. Eitt samfelag, sum skal hava Kina sum fyrmynd.

Øll stríðast fyri at fáa sínar hugsjónir framdar og hesi maobørnini gera tað sama. Teirra máti er at kritiserar alt annað sum ónýtligt, samstundis sum tey siga seg ganga inn fyri einum parti av hesum sama. Hetta tykist loðið, men so er. Tey arbeida móti socialismum, men siga seg vera sosialistar.

Tey brúka meginpartin av styrki síni at kritiserar kommunistaflokkinn fyri sín Moskvatrúskap í staðin fyri at arbeida fyri síni verunligu sök. Á henda hátt skapa tey einans enn størri spjalding. Sjálvt Lenin samarbeiðdi við teir sosialrevolútionarar fyri einans at útnýtta hetta til sín eigna fyrirum seinni. Gerið tit tað sama. Og kommunistar eins og maoistar. Hetta vil við øðrum orðum skapa ein arbeidsfóru vinstravong. Hvát ið so endin av flokksstríðnum verður er ringt at vita um. Men sum Lenin segði: Teir sonnu sosialistarnir duga at útnýtta tað objektiva situatiónina til sín eigna fyrirum.

Og teir sonnu sosialistarnir

Fortíðin spøkir

Tøkk til tann ella teir, sum í Sosialinum endiliga hava tíð seg saman til at geva Óli Breckmann og spírandi nýfacismuni í fólkaflokkinum turtu uppá.

Óli leikar í, sum um hann heldur, at eingin er eftir, sum minnist fólkaflokkstíðina. Hann roynir at vísa á, at hetta var ein góð tíð fyri Føroya fólk.

Ja hetta var ein feitt tíð fyri nakrar fáar fólkaflokkspamparar og teirra sleikjarar og ørinda-dreingir, harav nógvir sita í almennum stjórnarstørvum í dag.

Men fyri fjøldina av føroyingum var hetta ein rong tíð — ein tíð har tann, sum ikki var organiseraður fólkaflokkssmaður illanokk kundi sita tryggur inni hjá sær sjálvum í summum byggunum.

Í vinnulivinum gingu raskir menn vinnuleysir í áráv, tá teir vóru á svartalista hjá fólkaflokkmonnum, sum domneraðu banka- og vinnulivinum og hitt politiska lívið við.

Hendan tíðin er av, men Óli Breckmann og aðrir fólkaflokksmenn við honum droyma um, at henda tíðin skal koma aftur. Ja einasta forklaring uppá teir tónar, sum nú ljóða av Dagblaðnum. Vit, sum eldið eru, kenna teir aftur og halda lítlan fong vera í at dyrka hettadapra tíðarskeið. Men eftir sum Óli Breckmann so fegin vil, so fyrirlái eg Sosialinum at hjálpa honum við hesum. Tit á blaðnum eru specialistar, haldi eg meg minnst. Latíð okkum bara fáa alt fram aftur eina ferð aftrat! Latíð okkum fáa allar hersøgurnar úr Bretlandi — kanska kann tað dyppa hasar brúnu bjálvarnar eitt sindur. Kanska kann tað fáa ein og annan at hugsa seg eitt sindur um.

Tað er nógv fyri at vita sær, at tann persónur, sum framleiðir alt hetta hatafulla og ósanna skvaldríð, skal vera lærari á landsins hægsta skúla, vistnokk í nútíðar søgu ennát.

Men at enda einaferð enn takk til Sosialin — latíð teir ikki

sleppa at hunddólka ta demokratska socialismuna í tað óendaliga uttan at nakar tekur til orða.

Eín, ið einki hevur gloymt

Kapitalisma

Í Dagblaðnum nr. 34 fyri 4. mai 1977 legði eg til merkis, at G. Joensen lýsti eftir einum orðum orði fyri »kapitalismu«. Fyrst hugsaði eg um at talan mátti vera um at finna eitt føroyskt orð istaðin. Men eg gjørdist stórliga bilsin. G. Joensen vildi hava eitt orð sum ljóðaði positivt.

Hetta er nakað nýtt, — at finna eitt annað orð, tí hitt fyrra ljóðaði negativt. Man G. Joensen ikki vita at orð skifta týðning, alt eftir sum tíðin er. T.d. orðið »demokrati«. Hetta orðið var positivt fyri grikkar fyri meir enn tvey túsund árum síðan. Og vit vita hvussu týðningurin av orðinum er broyttur, alt eftir sum tíðin broytist, og hvar orðið verður nýtt. Í dag skal orðið eittast at vera positivt. Hetta sama er galdandi fyri kapitalismuna.

G. Joensen kemur síðan inn á, at kapitalisman einans var ómenniskjalig á sínum fyrsta stigi. Hetta er ikki rætt. Hon var eisini ómenniskjalig á sínum fyrsta stigi. Prinsippið í kapitalismuni er tað sama nú sum tá. At útnýtta arbeidsmegina soleiðis at burturúr henni fæst eitt meirvirði, sum kapitalistarnir halda seg hava rætt til. Ella við øðrum orðum: Ein fær ikki tað í løn, ein arbeidir fyri.

Og tá G. Joensen sigur at grundarlagið undir øllum ríki-dømi í dag eru pengar, prógvur tað óvitan hansara. Grundarlagið undir øllum ríki-dømi í dag er arbeidi. Pengar kunnu gerast í hópatali, men hava einki virði uttan samband við arbeidi. Tað

duga at siggja sín skeivleika og rætta hann.

Læt okkum tá siggja, hvør vinnur og hvør tapur. Vinnarin er tann socialistiskari parturin (tí hann dugdi at útnýtta tað objektiva situatiónina) taparin, ið er vánaligar socialistur tí hann ikki dugdi at útnýtta tað objektiva situatiónina).

Og eftirsum báðir siga seg vera socialistiskar, má tann eini (tann tapandi) eftir at hava sæð skeivleika sín fara í part við vinnarinum.

A. J. Absalonsen

P.S. Tað er nógv fyri, at ein so hampuligur flokkur sum javnaðarflokkurin skal vera í stovu saman við so politiskt illdamdum monnum, men ein troyst er tað, at tað hóast alt tykist sum ein hampamenninir Sundstein, D.P. Danielsen, og Hentze og aðrir enn eru í meiriluta.

Áheitan á allar kvinnur í Føroyum

Eg fari at heita á allar kvinnur, sum standa veikar í stríðnum um rættvis krøv í lønarspurninginum fyri at fáa somu løn sum mannfólki fyri sama arbeiði, og tað er jú ikki annað enn rimuligt. Tað hevði verið ógvuliga gott, um allar kvinnur á øllum flakavirkjum í Føroyum gjørdi sína stöðu nógv greiðari mótevís øllum mannfólki, sum arbeida undir líðini av tykkum.

Soleiðis at allar kvinnurnar kundu staðið nógv sterkari í stríðnum til rættvisari krøv í lønarspurninginum. Vit skulu hava javnrættindir millum kvinnur og menn, vit verða at seta størri virðing á tað arbeiði, sum kvinnan ger heima eins og úti. Tí skulu allir verkamenn innan allar verkamannastættirnar í Føroyum ganga saman til at vinna størri sømdir í okkara samfelag í dagliga arbeiði okkara. Vit skulu tí millum annað mæla øllum ungum kvinnum í Havn til at fylkjast um kvinnufylkingina sum millum annað skal virka fyri betri livikorum. Vit verða øll somul at venda okkara hugsan móti teimum,

sum eru ringast fyri í samfelagnum, teimum sum eru fyri figgjarligum bakkostum og sum verða hart kroystar. Og sum ikki fáa eina ella aðra útbúgving ella eitt arbeiði, soleiðis at hesar neyðstøddu kvinnur kunnu klára seg eins væl sum vanligar kvinnur, t.d. tær sum arbeida innan yvirvaldsstættin. Tað er ein stóur órættur sum valdar innan veggustovur og barnagarðar. Tað sum eg harðliga vil finnst at, er, at tey sum eru best fyri í samfelagnum manna veggustovurnar og barnagarðarnar, fólk sum vinna nógvan pening og sum hava ráð til at læna eina barnagutu nóg væl. Tað skuldi verið soleiðis, at tað vóru tær kvinnur, sum vóru ringast fyri í samfelagnum, sum fingi børn síni á allar veggustovur og barnagarðar sum finnst istaðin fyri sum nú er. So tær fingi møguleikar fyri at fáa eina útbúgving ella eitt arbeiði, meðan børnini verða ansaði, so tær kundu klára at liva eins væl sum t.d. kvinnurnar innan yvirvaldsstættin í Føroyum.

Hans Birgir Hansen

Frágreiðing frá føðiumstøðarbólkinum

Av egnum royndum hildu undirritaðu, at stórvir tórvur var á einum føðifyrreikingar skeiði í Føroyum. Vit settu okkum tí sum mál at seta eitt tilíkt á stovnin.

Á heysti í 76 vendu vit okkum til formannin í ljósmøðrafelagnum og greiddu henni frá okkara ætlanum. Hon helt hetta vera eitt positivt tiltak.

Síðan settu vit okkum í samband við tey fakkfólk, eitt tilíkt skeið krevur, nevniliga: ljósmøður, fysioterapeut og heilsusystur. Hesi hildu eisini at skeiðið var tiltrøngt og vildu fegin undirvísa ókeypiss á einum royndarskeiði.

Eisini leiðslan í Havnar Kvøldskúla hevur víst arbeiði okkara stóra vælvild. Vit fingi loyvi at nýta eina skúlastovu og fimleikarhøll í kommunuskúlanum.

Frá miðjan nov. til jólar høvdu vit eitt royndarskeið, har 8 barnakonur luttóku. Skeiðið var væl eydnað, og seinasta kvøldið vistu vit ein føðifilm.

Ætlanin var at byrja nýtt skeið fyrst í febr. og síðan at koyra 5 skeið á 6 vikur um árið.

Men umframt fakkfólk og holi krevur eitt føðifyrreikingarskeið pening. Vit mettu eitt tilíkt skeið at vera eins týðningarmikið, sum t.d. smíð og veving; tí søktu vit í jan. 77 til Føroya Skúlastjórn um at fáa skeiðið undir Tórshavnar kvøldskúla. Skúlastjórnin hevur nú játtað hesum.

Vit kunnu bert fegnast um, at føðifyrreiking nú er vorðið eitt samfelagsmál.

Føðiumstøðarbólkinur

børn og kvinnur longur sum arbeidsmegi.

Hetta er lygn! Hygg bert eftir Føroyum (har øll hava tað so gott). Hava vit líkalan fyri sama arbeiði? Hvát fær ein krambúðarkvinna í løn? Undir ella yvir eksistensminimum? Hvussu nógvir smádreingir lossa ikki á keiini, á Bacalao o.s.fr.? Er hetta ikki misnýtsla?

3. »Arbeidsdagurin styttesti«.

Hvussu nógv arbeidsfólk verður ikki noytt til at arbeida yvir arbeiði fyri at klára terminina?

Og hvør arbeidsmaður klárar seg við 50.000 kr. um árið? Ongin! Allir vera noyddir at arbeida yvir. So at arbeidsdagurin er stytur er bert eitt eiti. Ongin veruleiki er aftanfyrri orðini.

4. Ja, her hevur G. Joensen fyri ein part rætt. Og syrgiligt er tað. Viðvíkjandi teimum kapitalistisku londunum og livskrøvum teirra menniskju, hetta er ein sorgarsøga, tí ongantíð hevur grundarlag menniskjans verið so nógv útnýtt sum nú. Vit

Framhald á síðu 11